

Lapsen tuki (henkilöstölomake)

Tällä arviointityökalulla arvioidaan seuraavan laatuindikaattorin toteutumista:

Lapsen yksilöllinen tuen tarve tunnistetaan. Henkilöstö arvioi tuen tarvetta yhdessä huoltajien kanssa ja lapselle järjestetään tarvittaessa tarkoituksenmukaista tukea monialaisessa yhteistyössä.

Tällä arviointityökalulla varhaiskasvatuksen henkilöstö voi arvioida lapsen tukeen liittyviä käytäntöjä lapsiryhmässä. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2022) mukaan lapsella on oikeus saada yleistä, tehostettua ja erityistä tukea varhaiskasvatuksessa. Tuki järjestetään osana varhaiskasvatuksen päivittäistä toimintaa lapsen tarpeiden mukaisesti tavallisen henkilöstön mitoituksen mukaisessa lapsiryhmässä tai ryhmässä, jossa tuen tarve on huomioitu henkilöstön mitoituksessa esimerkiksi lapsimäärää pienentämällä. Varhaiskasvatuksen henkilöstö vastaa tuen tarpeen arvioinnista, tuen antamisesta sekä toimintakulttuurin ja toimintatapojen kehittämisestä koulutuksensa, työnkuviansa ja vastuidensa mukaan. Varhaisen ja riittävän tuen lähtökohtana on huoltajan ja henkilöstön välillä jaettu tieto lapsesta ja hänen tarpeistaan.

Työkalun avulla henkilöstö arvioi tuen tunnistamista ja toteuttamista, kuten lasten havainnointia sekä huoltajien ja muiden asiantuntijoiden kanssa tehtävää yhteistyötä. Väittämillä arvioidaan lapsen varhaiskasvatussuunnitelmien laatimista tuen aikana sekä tuen vaikuttavuuden arviointia. Arviointi kohdistuu myös koko lapsiryhmän toimintaan sekä lasta tukevaan vuorovaikutukseen osana tuen toteuttamista. Lisäksi arvioidaan tuen vaikuttavuuden arviointia sekä henkilöstön tukeen liittyvää tietämystä, osaamista ja asenteita.

Arviointityökalun väittämien toteutumista arvioidaan työkalussa sekä työntekijän oman että ryhmän toiminnan näkökulmasta.

Esimerkkejä väittämistä:

- Havainnoimme pedagogisen toimintamme vaikutuksia lasten toimintaan.
- Teemme huoltajien kanssa yhteistyötä kartoittaaksemme lapsen tuen tarpeita niin kotona kuin varhaiskasvatuksessa.
- Lasten varhaiskasvatussuunnitelmiin kirjataan, saako lapsi yleistä, tehostettua tai erityistä tukea.
- Käytämme vuorovaikutusta, joka on puhetta tukevaa ja korvaavaa kommunikointia.
- Olen saanut riittävästi tietoa ja taitoa tuen toteuttamisesta inklusiivisten periaatteiden mukaan.

Työkaluun liittyviä pohdintakysymyksiä:

- Millaisia jo olemassa olevia lasten yhteenkuuluvuutta ja sosiaalista osallisuutta edistäviä käytäntöjä tunnistamme omassa ryhmässämme?
- Miten huomioimme, että kaikki ryhmämme lapset pääsevät osalliseksi koko ryhmän toimintaa ja saavat siitä myönteisiä kokemuksia?

- Miten varmistamme, että kaikki lapset saavat tarvitsemaansa yksilöllistä tukea?
- Kuinka huomioimme lasten moninaiset tarpeet ryhmämme oppimisympäristössä ja sen kehittämisessä?
- Millaista osaamista meillä on lasten tuen toteuttamiseen sekä lasten yksilölliseen huomioimiseen? Millaista osaamista tarvitsisimme lisää?

Työkalun laatimiseen ovat osallistuneet tutkijat Noora Heiskanen (Itä-Suomen yliopisto) ja Marja Syrjämäki (Itä-Suomen yliopisto).
